

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

часопис
Волинської єпархії
Київського Патріархату

№10 (11) жовтень 2005

ВОЛИНЬ ПІД ПОКРОВИМ СВЯТИХ

Сонм волинських святих налічує 32-х угодників Божих. І серед них не лише ті, хто народився на Волині або протягом довгого часу служив тут, а й ті, як свідчить «Волино-Почаївський патерик», хто «були у найближчих стосунках до Волині від часів першопочаткового поширення нею християнської віри...» Мало хто знає, що волинськими святими є рівноапостольні слов'янські першовчителі Кирило та Мефодій, рівноапостольні князі Ольга та Володимир, літописець Нестор.

Кирило та Мефодій

До Волині поширювалися владарювання Мефодія, який керував Моравським архієпископством. «Волино-Почаївський патерик» подає висновки дослідника слов'янської давнини пана Мацесвського, який стверджує: край, що лежить між Стиром і Західним Бугом, свого часу був у складі Мефодіївської єпархії, тобто тієї, якою пізніше керував Мефодій.

Княгиня Ольга

Пам'яткою перебування святої Ольги на Волині слугує так звана Ігорева могила, яка знаходиться в п'яти кілометрах від Коростеня за рікою Ущ, що на Житомирщині. Цей курган помірної величини, як свідчать місцеві перекази, насипаний великою княгинею Ольгою 945 року після тризни над могилою вбитого древлянами чоловіка. Серед річки знаходиться камінь, а в його середині видно заглиблення, яке туземці назвали Ольгиною купальнею. У тій же місцевості є «грот» святої Ольги – скеля, де збереглися сліди копит коней святої Ольги та її сина Святослава.

Князь Володимир

Діяльність на Волині князя Володимира позначена після хрещення Русі 988 року. Роздавши дітям міста, він послав з ними священників, заповідаючи своїм синам, щоб кожен у своїй області наказував навчати людей віри, хрестити їх і будувати церкви. До таких територій належала і Волинь. У Луцьк був направлений Позвізд, у Володимир – Всеволод. Таким чином, святому Володимирові Великому належить заснування волинської ієрархії. Перші християнські храми на Волині теж споруджені святим Володимиром. Заснувавши місто на свою честь, князь звів тут кафедральний пам'ятний храм во славу Успіння Пресвятої Богородиці (але це не той собор, який зберігся понині). Учені допускають, що ще раніше князем була збудована кам'яна церква, яка і досі називається Василівською. Це чи не єдиний храм, що зберігся на Волині від часів Київської Русі. Подібно до неї була збудована і кам'яна церква у Зимному. У Володимирі було засновано парафіяльне училище.

Літописець Нестор

Нестор Літописець приїздив на Волинь для вивчення стану училищ і направлення сюди вчителів. Але як людину освічену його

не могли не цікавити історичні пам'ятки нашого краю, який після Київського був найголовнішим центром політичного життя Русі. Не оминув він увагою і Волинський літопис, який цілими фрагментами увійшов у «Повість врем'яних літ». Тому розповідь про Волинь складає ледь не третину усієї його праці.

Ігумен Стефан

Але найпершим святим, прославленим на Волині, вважається ігумен Стефан. Вірно служачи пастві своїй у Володимирі-Волинському, він часто навідувався в Київ, аби контролювати будівництво Кловського монастиря, а головне – щоб не пропустити перенесення мощей Феодосія з печери в Успенський собор. І він мав щастя взяти участь у Богослужінні преподобному Феодосію, після чого повернувся на Волинь, де перебував ще майже 3 роки. 10 травня 1094 року (за новим стилем) єпископ помер. І тут же був похований.

Микола Святоша,

князь Чернігівський і Луцький

27 жовтня православні вшановують Миколу Святошу, князя Чернігівського і Луцького. 1097 року великий князь Святополк віддав Святославі Давидовичу (таке мирське ім'я святого) Луцьк. А коли Давид Ігорович вирішив відвоювати у Святополка раніше втрачений Володимир-Волинський, Святослав став на бік Святополка. І лише коли Давид звернувся до половців, безсилий Святослав уклав мир і відправився до батька у Чернігів. Там він і жив із сім'єю, маючи у володінні багато земель. Але більше ніколи не князував, хоча згодом став вважатися князем Чернігівським. 1107 року він залишив сім'ю і прийняв постриг у Києво-Печерському монастирі з ім'ям Миколая. На кошти Миколи Святоші збудовано Троїцьку надбрамну церкву Києво-Печерської обителі й лікарняний монастир святого Миколая, що теж на території лаври.

Іов Почаївський

Одним із найвизначніших волинських святих є преподобний Іов, ігумен Почаївський. Народився 1551 року поблизу Коломиї і був названий Іваном. Десятирічним пішов в Угорницький монастир. Прозорливий настоятель, побачивши в ньому обранця Божого, у 12 років постриг Івана, давши йому ім'я Іов. У 30 років

був рукоположений у сан священника, а згодом пострижений у схиму.

На 20-му році ігуменства Іов покинув монастир і оселився на Почаївській горі. Став простим іноком. Та братія угодила в нього сподвижника і також обрала його ігуменом. Іов став першим справжнім організатором Почаївського монастиря.

...За тиждень до смерті, 21 жовтня 1651 року, він отримав одкровення про точну дату відходу в інший світ. 28 жовтня сам відслужив Божественну літургію, після чого дав останнє цілування братії й без усякої хвороби мирно відійшов до Господа. Прожив Іов 100 років.

Через сім літ і дев'ять місяців Митрополит Діонісій Балабан лише після третього з'явлення у сні й погрози преподобного, наказав відкрити домовину Іова: мощі були абсолютно нетлінні й пахучі. 28 серпня 1659 року при великій кількості людей перенесли їх у тоді недавно збудовану Троїцьку церкву.

Арсеній (Мацієвич)

Життя і смерть священномученика Арсенія (Мацієвича) – добра ілюстрація того, якою була Православна церква за царизму.

Майбутній святець народився 1697 року у Володимирі, а навчався у Київській академії, прийняв монашество, був сильним богословом і блискучим проповідником. 1741 року його було призначено на кафедру митрополита Тобольського і всього Сибіру, згодом переведено до Ростова. На той час Катерина II розпорядилася забрати монастирські землі в казенну власність. Митрополит Арсеній оголосив у храмі анафему тим, хто «кривдить і ображає святі церкви Божі й монастирі».

За таке «оскорблення ея величества» владику позбавили сану й чернецтва, засудили до смерті після катувань, але вирок було замінено на ще тяжчий – довічне ув'язнення в кам'яному мішку Ревельської в'язниці. А щоб муки непокірного митрополита були дошкульніші, цариця розпорядилася повісити на стіні камери його парадний портрет при всіх митрополичих регаліях. Так 70-літній старець закінчив життя – від холоду й голоду.

Амфілохій Почаївський

Преподобний Амфілохій Почаївський (у миру Яків Головатюк) народився 1894 року в с. Мала

Іловиця Шумського р-ну, що на Тернопільщині. 1925 року став послушником Почаївської лаври, а 1932-го був пострижений у чернецтво з ім'ям Йосиф. Отримав отець Йосиф від Господа дар прозорливості та чудотворення. Очевидці свідчать, що співробітники тодішньої влади вслякко намагалися його позбутися. Один раз надвечір прийшли з носилками, зв'язали його і понесли, маючи намір скинути з галереї. Люди, що все те бачили, заперечували, а отець Йосиф спокійно сказав: „Далеко не понесете“. Господь не дозволив насильникам поглумитися над Своїм угодником. По дорозі до Лаври один осліп, іншому руку відняло, третьому – ногу. Вони кричали, просили в отця прощення, розв'язуючи його. Він їх благословив і відпустив з миром здоровими».

За те, що не допустив закриття храмів, йому жорстоко мстилися, утримували в психіатричній лікарні. А в грудні 1965 р. його побили, відвезли за село й викинули посеред болота. Коли ж старця розшукали, таємно віднесли до Лаври, там він прийняв ще суворішу чернечу обітницю – схиму – з ім'ям Амфілохій і все-таки одужав. Знову став пророкувати і зцілювати. З усього Радянського Союзу приїжджали до нього стражденні.

Помер старець 1 січня 1971 року від отруєння однієї з послушниць. Але зцілення продовжувалися й на його могилі. 2002 року його мощі дістали з землі й розмістили в печерній церкві поруч із нетлінними останками преподобного Іова Почаївського та зарахували до лику святих.

Підготували Андрій ГНАТЮК та Віктор ГРЕБЕНЮК

МНОГІ ЛІТА!

13 жовтня Православна Церква вшановує святих митрополита Київського і всієї Русі (992). Це ще День Ангела його Преосвященства, єпископа Луцького і Волинського Михаїла!

Редакція часопису долучається до вітань і бажає владиці побільше сили й мудрості, аби, виправдовуючи високу довіру вірян, неустанно працювати на славу Божу й благо Української Православної Церкви Київського Патріархату!

ЧИЙ ІНТЕРЕСИ ВІДСТОЮВАТИМЕ «ПРАВОСЛАВНИЙ ВИБІР»?

В Україні створено Всеукраїнське об'єднання «Православний вибір», яке захищатиме інтереси віруючих Московського Патріархату на майбутніх парламентських і місцевих виборах. Об'єднання постало на базі двох громадських православних організацій – Спільноти православних братств України і Православного братства Олександра Невського.

Валентин Лукіяник та Юрій Єгоров, керівники цих організацій, презентуючи «Православний вибір» на пресконференції в агентстві «Інтерфакс-Україна», розповіли, що об'єднання працюватиме над тим, аби кожен парафіянин «канонічної Церкви» зумів зробити «правильний вибір» на майбутніх виборах 2006 року і підтримав саме ті політичні сили, які є щирими прихильниками Російської Православної Церкви. За словами лідерів об'єднання, політичними союзниками Московського Патріархату є

партія «Держава», Партія регіонів, Руський блок, партія «Союз» і Комуністична партія України.

На жаль, керівництво Московського Патріархату й політичні сили Росії, які за ним стоять, не зробили належних висновків із результатів минулорічних президентських виборів і надалі мають намір використовувати УПЦ МП і авторитет Православ'я з політичною метою, – прокоментували цю подію в прес-службі Київської Патріархії. Ця організація створена не для відстоювання інтересів віруючих, а для нав'язування їм політичного вибору, зробленого в Московській Патріархії. Сили, які підтримують і фінансують діяльність Союзу братств Лукіяника або інші подібні псевдоцерковні організації, вирішили більш тонко, ніж на виборах 2004-го, спекулювати іменем Православ'я, розмінюючи його на тимчасові політичні дивіденди.

Єпископ Луцький і Волинський Михаїл вважає, що створення «Православного вибору», своєрідного «політичного крила» УПЦ МП, – чергова порція дискредитації Православ'я, чергова, причому неприхована, демонстрація неповаги, ненависті й агресивності Російської Православної Церкви щодо українських православних вірян, котрі не бажають бути в її лоні. Водночас, поява цього об'єднання, на думку владики Михаїла, – це другий шанс на прозоріння тим нещасним зросійщеним українцям, які, перебуваючи в юрисдикції МП, досі, навіть після Помаранчевої революції, не збагнули, що вони є лише інструментом в руках Російської держави та її Церкви для здійснення духовної окупації України та задоволення імперських амбіцій.

Протоієрей Віталій СОБКО,
прес-секретар єпархії,
фото Сергія ДУБИНКИ

НОВИНИ

«Оранта» на Івано-Франківщині

В Івано-Франківську відбувся 5-й Всеукраїнський конкурс імені Дениса Січинського, участь у якому взяли 7 кращих хоро-

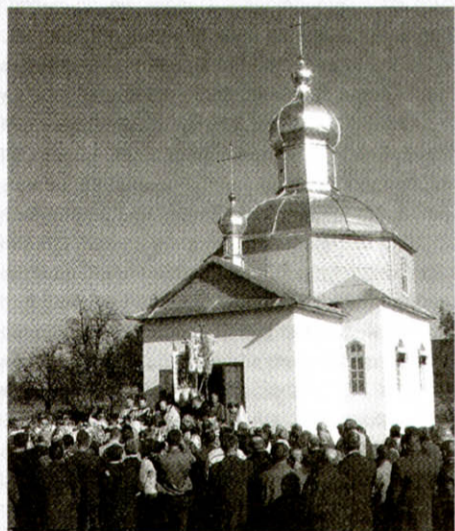

вих колективів України. Фестиваль відкрився у центральному парку Івано-Франківська поблизу могили композитора й проходив під патронатом міського управління культури. З-поміж більше ніж двадцяти хорів для виступу в концерті було відібрано й архієрейський хор Волинської єпархії Київського Патріархату «Оранта», який уперше взяв участь у фестивалі й став його дипломантом. Волиняни також представили власну сольну програму з духовних та народних піснеспівів. Головною ж умовою конкурсу було виконання одного з кращих творів Дениса Січинського «Пісне моя».

А на запрошення випускника Волинської духовної семінарії священника Олексія Мороза в селах Раківці і Семенівка «Оранта» відспівала Служби Божі. Найбільше, за словами учасника хору протодиякона Ярослава Місюка, волинян вразили тамтешні традиції православних спільнот, а також гармонійне поєднання в убранстві храмів духовного і патріотичного. Ну і, звичайно, гостинність франківчан.

Освячено новозбудований храм на Поліссі

Єпископ Луцький і Волинський Михаїл освятив новозбудований храм на честь святого апостола і євангеліста Іоана Богослова в с. Невір Любешівського благо-

чиння. Місцеві православні віряни, які більше 60-ти років не мали своєї церкви, наразті молитимуться у власній святині.

Цього дня майже всі мешканці мальовничого поліського села, розташованого біля Білого озера, неподалік кордону з Білоруссю, прийшли до нового храму. Владика Михаїл у співслужінні священнослужителів кафедрального собору Святої Трійці та Любешівського благочиння відправив чин освячення й Божественну Літургію. Після Служби Божої та традиційного хресного ходу навколо церкви архієрей виголосив повчальне слово про благочестя християнина зокрема та церковної спільноти загалом. Він підкреслив важливість молитовного служіння в храмі у справі спасіння християнської душі.

Також єпископ привітав із визначною подією любешівського благочинного священника Юрія Устимчука, настоятеля храму священника Миколу Королюка, всіх вірян с. Невір та нагородив благословенними грамотами тих, хто ревно посприяв спорудженню церкви.

Подиву гідне те, що православним віруючим цього села вдалося лише за два роки збудувати хай і невелику церковцю без підтримки як сільської, так і районної влади. Церковний староста Микола Кухарик таку згуртованість пояснює великим бажан-

СВЯТИНІ ВОЛИНІ ПІД ПОКРОВИМ БОГОМАТЕРІ – ЗАТИШНО

Свято-Покровський храм сіл Маяки і Сирники відзначає 70-ліття. Хоча його парафіянам і священникам не раз доводилося боротися за українське Православ'я, завжди затишок з Божої ласки повертався у стіни церкви.

Виклопотаний спільно

Про те, як будували «нову церкву» (так її й досі іноді називають старожили), у Маяках пам'ятають. Щоправда, сьогодні уже більше з розповідей старших. 1934 року, під окупацією католицької Польщі, задумали селяни чотирьох сіл Луцького повіту – Княгинінка (тепер Маяки), Сирників, Німецького (тепер Кам'янка) та Ольшан звести храм. Старий дерев'яний у селі Сирники розміняв уже третю сотню років і, так би мовити, дихав на ладан.

Щоправда, дозволу на будівництво польська влада давати не поспішала. За допомогою селяни зверталися до православного владики в Крем'янці Полікарпа Сікорського. А з клопотанням до Варшави відрядили депутата сейму Степана Скрипника, якому згодом судилося стати патріархом УАПЦ Мстиславом і вітати Україну перших часів незалежності...

Таки дістали селяни дозвіл від воєводи. Але з однією умовою: у традиційному документі, що закладається у фундамент, повинен бути документ, що храм цей... католицький.

...Сьогодні чи не кожен маяківець знає про той момент закладання каменю. Тоді, на свято Покрови Божої Матері, селяни зуміли відвернути увагу війти і поліції і в підмурівок заклали капсуль з документом про те, що церква, яка будується – українська православна.

Роботи розпочалися 2 квітня 1935 року. Громада взялася справно: визначили грошовий внесок селян (по 12 злотих з кожного гектара землі), малоземельні відпрацювали на будівництві власноруч. Керував будівництвом Пилип Філіпчук. Коли на Волинь прийшли більшовики, княгинінський храм ще не був завершений – лишилися внутрішні роботи. Нова влада – нові порядки: з'явилася чутка, що у новозбудованому приміщенні хочуть зробити сільський клуб. А не вистачало там хіба підлоги, штукатурки, іконостасу й розписів на стінах...

Будували храм 5 років. За 2 тижні до Великодня громада вирішила чимшвише закінчити церкву. З лісу привезли колоди, селяни зійшлися, порізали дошки – і ну класти. Не допасовуючи, не сушачи, старші носили, клали, діти підносили цвяхи... «Кипіло, як у котлі, не було де голці впасти», – пригадує тогочасний школяр, теперішній відомий далеко за межами села маяківець, керівник хору «Посвіт» Ростислав Кушнірук.

На Великдень, 26 квітня 1940 року в новому Свято-Покровському храмі відправили молебень. І досі дехто дивується: коли радянська Україна була зломлена голодом і репресіями, коли маховик червоної диктатури розходився і на приєднаному українському Заході, у Княгинінку зуміли відкрити новий православний храм! Храм, який і потім жодного разу (крім часу фашистської окупації, коли йому снарядом знесло один з куполів) не припиняв Богослужіння.

У чому багатство храму?

– Найперше, храм вражає своєю затишністю, – розповідає протоієрей Михайло Бучак, який ось уже десятий рік є настоятелем Свято-Покровського храму сіл Сирники і Маяки. – Він невеликий, проте й не тісний, без особливих пишностей, але й святковий. Я взагалі вважаю, що храми між собою різняться, і від назви їх багато залежить. Наприклад, Хрестовоздвиженський храм Луцька має справді важкий хрест, складну долю. Хрест – це епіцентр якихось подій. А Покровський повинен бути затишним. Тут, у Маяках, була боротьба, проте вона тривала недовго: Божа Матір своїм омофором усіх заспокоїла, усім зрештою дала можливість молитися. – Це отець Михайло про події 15-річної давності.

Тоді, 13 червня 1990 року, на зборах селян була зареєстрована громада Свято-Покровського храму сіл Маяки і Сирники Української Автокефальної Православної Церкви. Це був другий на Волині храм, що перейшов у підпорядкування до УАПЦ, у лоно національної Помісної Церкви (першою був храм Воздвиження Чесного і Животворчого Хреста Господнього в Луцьку). Після гострих, проте нетривалих суперечок між прибічниками різних конфесій у Маяки дійсно повернувся мир.

То й житейські клопоти парафії сьогодні, слава Богу, мирні. Отець Михайло мріє про дзвіницю біля храму. У часи окупації й більшовизму про неї думати було годі. Та на часі – ремонт даху. Ладнають його з Божою поміччю силами вірян. Але по-справжньому священник тішиться найбільшим багатством, яке може мати храм, – людьми.

– Я помічаю, як з часом у цьому храмі з Божою допомогою змінюються люди, – розповідає протоієрей. – У них стає іншим ставлення до поняття «церква», до релігії, до Християнства. Наприклад, ми у храмі намагалися «ховати» ті речі, які інколи відштовхують людей від церкви: свідомо відмовилися від встановлення визначеної суми пожертви на всі види потреб і таїнств (хрестини, вінчання, записки за здоров'я, за упокій, сорокауст і т.п.). У нас не ходять по храму з тарілкою збирати пожертви, аби не створювалось враження, що вимагають гроші. Хто хоче пожертвувати – і так покладе. І що найцікавіше, кількість пожертв після цього не зменшилася.

Щонеділі тут причащається близько 30 чоловік, а сповідати отець Михайло намагається так, щоб допомогти людині знайти розраду, надію, спокій. Результат – люди стали глибше розуміти важливість таїнства Сповіді і Причастя. Адже на сьогодні, як сказав Патріарх Філарет, ми повинні будувати містичне тіло Церкви. Якщо не збудуємо тіла церкви з людських душ, то який сенс буде в самих стінах?..

Юрій РИЧУК. Фото автора та Сергія ДУБИНКИ

ням людей єднатися навколо свого храму. Особливо гостру потребу в сільському храмі відчують старші, які ще пам'ятають церкву, втрачену в роки Другої світової війни. Молодше ж покоління, яке, за словами старости, виросло «без Бога», з острахом і певним нерозумінням спостерігали, як зводять храм. Робота з дітьми та юнацтвом – чи не найголовніше завдання настоятеля храму та парафіяльної спільноти.

Свято Холмської ікони Богоматері

На Різдво Богородиці, управління єпархії провело велелюдне паломництво до чудотворного образу Холмської Богоматері, який з 1945 року вважався втраченим і лише останнім часом з ласки Божої явився в

Луцьку, а нині перебуває в Музеї волинської ікони.

Проца розпочалася Службою Божою в кафедральному соборі Святої Трійці. Після цього хресний хід з копією ікони рушив до музею.

За попередньою домовленістю, відповідно прикрашений оригінал образу було встановлено працівниками музею на його критому ганку. Владика Михаїл з священнослужителями приклали копію до оригіналу, аби зберігалась благодатна спадковість, та відправили акафіст Пресвятій Богородиці, в часі якого вірні вшанували святиню, цілуючи її, й склали пожертви на реставрацію.

Напередодні прес-служба Волинської єпархії провела прес-конференцію, на якій луцький письменник Віктор Гребенюк (псевдонім – Брат Віктор), випускник Волинської духовної семінарії, літредатор нашого часопису, презентував створений ним акафіст Богородиці Холмській. Уперше в Українській Церкві й вітчизняній літературі написано акафіст, що цілком відповідає візантійським першовізирцям, але це, разом з тим, сучасний твір, готуючи який, автор опрацював малодоступні джерела та відобразив і сучасні дива цієї старовинної реліквії. Перед журналістами виступив і запрошений на прес-конференцію один із персонажів акафіста – луцький журналіст Віктор Вербич. Кілька років тому він, захворівши на складне запалення легень, одержав зцілення після молитви перед Холмською іконою.

Луцьку – 920

Єпископ Михаїл взяв участь у святкових заходах, присвячених 920-річчю Луцька, яка відбулася в Луцькому замку. Владика звернувся до присутніх із вітальним словом, у якому зокрема зазначив, що

за славу історію й численні здобутки лучани мають дякувати святителю Миколаю Чудотворцю, покровителю міста, який своїм заступництвом не раз закликав Богу благодать на мешканців Луцька.

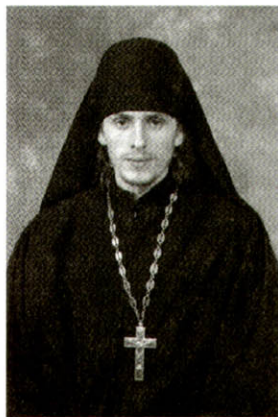
Того ж дня в замку відбувся традиційний щорічний фестиваль дзвонарського мистецтва «Благовіст Волині», на який з'їхалися дзвонарі з усієї України. Від Київського Патріархату були два учасники з Горохівського благочиння.

Підготували прот. Віталій СОБКО та Андрій ГНАТЮК.
Фото Сергія ДУБИНКИ

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

Запитання читача

Досить часто від моїх знайомих чула, що Бог – «вселенська енергія любові». Роз'ясніть, що мається на увазі?

Відповідає ієромонах
Марко (Левків)

Справді, деякі православні віряни часто використовують різноманітні вислови, які є не лише новими для православного світогляду, а й іноді ворожими йому. Вищезгадане словосполучення «Бог – вселенська енергія любові» – одне з них. Чуємо з їх уст і про «сприятливу карму», і про надзвичайну «ауру храму», про «космічний розум», «хорошу енергетику людини» тощо. На перший погляд, це ніби невинні слова, які повинні повніше, більш точно розкривати науку Божу чи передавати відчуття духовного переживання. Та як неможливо передати материнську любов математичними формулами чи пояснити красу природи, використовуючи наукові терміни,

так і неправильно розкривати вчення Церкви Христової чи передавати духовний досвід, використовуючи чужі для Християнства слова.

Власне, в тому й криється загроза тих висловів з переважно східною «пропискою», які несуть у собі зміст язичницьких релігійних систем, адже за ними приходять і лжевчення, і хибні практики. Звідси – бажання деяких «підзарядитися позитивною енергією» від ікони, замість того, щоб через молитву й благочестиве життя сповнюватися благодаттю Духа Святого. Звідси й намір пояснити свої слабкості чи біди, викликані маловір'ям і браком любові, «несприятливою кармою» чи «родовим прокляттям». Тому й у часі хвороб вони звертаються не до Господа, а до екстрасенсів чи псевдолікарів, які знову ж таки будь-яку проблему вирішують, застосовуючи горезвісні «енергії». Звичайно втому тлумачать як «енергетичне спустошення», кажуть, що люди своєю енергетикою негативно на них впливають, звертаються до Бога за такою собі своєрідною «підзарядкою», замість того, щоб у молитві благодати Господа про поміч. Інколи такі горе-богослови задля підтвердження своїх переконань навіть посилаються на вчення Православної Церкви про енергії.

У Православ'ї дійсно є вчення про енергії. Але про так звані несотворені. Це вчення увійшло в «Сповідання

віри» на Константинопольському соборі 1351 року. Його суть у тому, що Бога ми пізнаємо не через Його природу (єство або сутність). Вона незбагненна і недослідима для нас і навіть для ангелів. Ми пізнаємо Бога через Його дії та властивості. Преподобний Іван із Дамаска у своїй книзі «Точний виклад православної віри» пише, що все, що ми говоримо про Бога, говоримо не про єство Його, а про Божі дії, прояви чи властивості, доступні або недоступні пізнанню людини. В ученні святителя Григорія Палами власне ці Господні дії і дістали назву несотворених енергій, які походять із єдиної природи Бога. Через ці енергії Господь діє у світі й звершує спасіння людей.

З огляду на це вчення вислів «Бог – вселенська енергія любові» і подібні йому небезпечно змішують чи урівнюють Бога і Його дії, знівельовують, розчиняють Божественну природу, перетворюють її в безособову силу чи масу. Це те ж саме, коли відомі нам вислови «Бог-Слово» і «Бог є любов» протлумачити, що нібито будь-яке слово є Богом чи будь-яка любов – Божественна. Насправді ж слово чи любов – не Бог, відповідно й енергія як дія Божества – не є Господом.

Тому, аби не занечишувати православний світогляд, варто взагалі відмовитися від вживання подібних висловів іновірного походження.

СВЯЩЕНИЧИЙ ШЛЯХ

ЙОГО ПОКЛИКАННЯ – ЦЕРКВА

17 жовтня отцеві Богдану Гриніву виповниться 50 років

Про цю людину писати приємно і водночас важко. Коли ти з нею часто спілкуєшся, – здається, знаєш усе. У нього дуже багата і добра душа. І, незважаючи на різні перипетії в житті, – а вони були іноді надто гострими, – він залишається Священником, до якого тягнуться люди. З ним дуже легко знайти спільну мову, він доступно дає відповіді на запитання і спокійно реагує на твої помилки. З розмови відчувається, що це досвідчений священник, який тонко розуміє людські переживання, який спокійно, на життєвих прикладах і Святому Письмі здатен переконати, наскільки правильний той чи інший вчинок. 2003 року він став доктором філософії. Це звання отримав від Вашингтонського університету за наукову працю з літургії. Отець Богдан Гринів ніколи не відмовить у допоміч, бо твердо знає призначення священника – проповідь Слова Божого і молитва для спасіння людей.

Дитинство і юність

Ці риси отцеві Богдану батьки прищепили ще в ранньому дитинстві. Він народився в селі Верин Миколаївського району Львівської області 17 жовтня 1955 року. Його мама працювала в колгоспі, а батько, крім усього, – дяком і старостою церкви. До віри в родині ставилися з особливим трепетом, і це позитивно відбилося на майбутньому священникові. Після закінчення 11 класу вечірньої школи Богдана Гриніва, який мріяв про морфлот, до війська не взяли. Через хворобу. І батьки, бачачи його нахил до віри (у храмі юнак бував щослужби), порадили присвятити своє життя Церкві. 1977 року він пробує вступити до Ленінградської семінарії. Але перепоною стало те, що абітурієнт не платив комсомольських внесків. За цей час його друг, тепер священник Московського Патріархату в Іваницькому районі Іван Дума зацікавив його поїздкою в Росію до блаженного старця Серафима Тяпочкіна, який за Православну Церкву зазнав переслідувань у 10-х роках ХХ століття. Сам отець Серафим відомий тим, що свого часу забрав чудотворний образ із рук Зої Самарської, яка в ніч проти Андрія, не маючи з ким танцювати, взяла за пару образ святого Миколая і через якийсь час «закам'яніла». Лише повернувши її до звичайного стану, отець Серафим вилучив у неї ікону. Для отця Богдана блаженний старець Серафим назавжди залишився духовним покровителем. У нього він пройшов хорошу церковну практику. Саме старець і благословив його на навчання в семінарії. Намір продовжити життя з церквою друзі Богдана сприйняли цілком нормально, бо всі були високої духовності, згадує отець. Дивувалися лише вчителі зі школи, адже у Богдана Гриніва успішність була найкращою.

1978 року він стає вихованцем Ленінградської семінарії. Згодом співає у семінарському хорі. Навчання, як згадує, не було важким: хто хотів учитися, той вчився. Єдиною трудністю для уродженця Львівщини була російська мова. Згодом

Дякон, 3 курс семінарії, 1981 р.

він рік прослужив дяконом у Микола-Богоявленському соборі Ленінграда. А у Свято-Троїцькому 1982 року здобув сан священника, після чого повернувся на Львівщину, де отримав парафію в селі Сугрів Жидачівського району. Там прослужив 10 років. На той час на парафії розгорівся конфлікт між православними й греко-католиками. Отець Богдан не перейшов на бік останніх і почав шукати іншу парафію, не розпалюючи конфлікту. Звернувся за порадою до однокласника в Тернопіль. А він підказав, що в Луцьку є єпископом ще один їх однокласник – Олег Бабський, якого тоді всі знали як владика Спиридона. Він і призначив його настоятелем Свято-Феодосіївського храму, що в Луцьку по вулиці Володимирській (наступного року церкві виповниться 100 літ).

Роздуми про Церкву

Після відродження семінарії панотець викладає студентам літургію. Але основне, на що звертає увагу молоді, – те, яким повинен бути священник.

– Візцем для священника є Христос. І чим

більше отці будуть наслідувати Його, тим досконаліші вони будуть, – і в фізичному, і в моральному, і в духовному плані, – наголошує отець Богдан. А на першому місці в кожного повинні бути любов і терпіння. А це священник має бути молитвеником, бо, за словами одного з церковних діячів, «наш православний народ усе прощає священникові; не прощає лише, коли той не є молитвеником». На сьогодні ж «взірцем» для священників, і не лише молодих, є зовсім інші речі, що й призвело до розбрату між церквами. Політика бере верх над духовністю.

– На Вашу думку, в якому стані сьогодні перебуває Православ'я?

– Православна церква переживає сьогодні стан піднесення. Після довгих років застою люди зрозуміли, що церква не несе людям нічого поганого. Відвідування храмів – це не лише навернення до віри, це виховний злам у суспільстві, відродження певних традицій. Якщо ж церква стає авторитетом для сім'ї, значить, життя такої сім'ї повинно складатися особливо добре. На жаль, сьогодні не всі йдуть до церкви свідомо як до місця очищення. Сповідь для багатьох у Великий піст – традиція; вінчання – традиція або бажання батьків. Молодь не завжди розуміє значення церковного шлюбу й доволі швидко розлучається. У людей немає терпіння, немає страху Божого. Тому

сьогодні я змушений більше вести бесіди з тими, хто збирається одружитись. Біда і в тому, що храми більше зачинені, аніж відчинені.

На відміну від багатьох священників, отець Богдан відправляє літургію щодня. Це він вважає своїм обов'язком, бо той, хто не буває на Богослужінні в неділю, приходить у будні.

– Причиною багатьох негарздів у житті людей якраз і є те, що священники мало спілкуються з ними. Зокрема по селах. Відправив Службу – зустрівся з людьми аж через тиждень, якщо не випали жодні треби. Особливо це проблема дрібних парафій, коли на гроші, які платять церква, не

проживеш. Іноді ця сума нижча мінімальної зарплати. А якщо сім'я багатодітна?.. Діти ж повинні добре харчуватись і одягатись – і тоді священник шукає інших способів утримувати сім'ю. Замість того, щоб весь час перебувати на парафії. І нічого дивного. Хоча, згідно зі Святим Письмом, священника повинна утримувати громада. Тоді б і він зміг би більше уваги приділяти вірним. І церква була б відчинена щодня.

Вирішити цю проблему, отець Богдан вважає, можна. Треба розвивати місійну діяльність. Якщо людина не йде до храму, то треба приходити до неї, розповідати про ази Православ'я, про суть віри, про Страждання Ісуса на Хресті. Необхідно, щоб людина зрозуміла, що Христос прийшов на цю землю спасти нас, бо після цього життя, тимчасового, нас чекає життя вічне. І тоді вже виправити не можна буде нічого. Священник повинен донести до людини, що за кожен вчинок їй доведеться відповідати, тому нині вона, задумавшись

Наступного року громада відзначатиме 100-річчя храму

Перед сповіддю

над своїм життям, має шанс на порятунок, – наголошує отець Богдан.

Кілька років тому з ініціативи отця Богдана на Волині відкрито перший монастир Київського Патріархату. Через багато літ на місці розстрілу в'язнів Луцької тюрми залунала молитва. І це було одним з головних досягнень у діяльності священника, адже з того часу це святе місце належно пошановане. Щоправда, для подальшого розвитку монастиря потрібні чималі кошти, і за їх наявності отець Богдан готовий розбудувати обитель і надаль.

Церква для священника Богдана Гриніва – покликання і заспокоєння. Йому вдається знайти спільну мову як із кліриками, так і з вірянами. Він завжди охоче йде на спілкування і ніколи не закине тому, хто до нього прийшов, що, мовляв, «не маю часу». Тому і тягнуться до нього люди. Побільше б таких людей не лише у Церкві, а й в інших сферах. І особливо – серед посадовців.

Андрій ГНАТЮК. Фото Сергія ДУБИНКИ

ЛИСТ У РЕДАКЦІЮ

Боголюб'язні читачі! Майже рік виходить наш часопис. І хоч починалася справа важко, адже треба було знайти шлях до вас, шановні читачі, ви самі швидко відгукнулися й пішли нам назустріч. Завдяки листам, розмова з вами і почало формуватися наше видання. Ви – наша ідея і наші натхненники. І ми щиро вдячні, що наша праця вам не байдужа. На жаль, невелика газетна площа не дозволяє опублікувати кожен лист чи хоча б один повністю, але будемо намагатися, щоб на наших шпальтах з'являлися найоригінальніші листи.

Шановна редакціє!

Ваша газета не просто приносить духовне багатство кожного з нас, а й виступає важливим засобом подолання відчуження між людьми, яке стало однією з найдраматичніших ознак ХХ-ХХІ століть. Тут ми знаходимо гідні відповіді на лукаві запитання безбожного світу, що спростовують судження про те, що справжня наука суперечить істині Божій.

Як учителю-філологу мені цікаві ваші публікації не лише глибоким висвітленням найживотрепетніших проблем духовного життя суспільства, а й пристрасним бажанням захистити людське в людині. У цьому я вбачаю продовження кра-

сих гуманістичних традицій української літератури, в центрі якої завжди був внутрішній світ людини.

Особливе враження справила на мене стаття «Церква згуртовує молодь» із серпневого випуску газети. Адже проведення заходів такого типу як молодіжний православний табір, пріоритетом у діяльності якого було духовне виховання молоді, – справа дійсно надзвичайно важлива.

...У моєму житті сталась велика трагедія. Тоді мені здавалось, що я починаю ненавидіти весь світ, долю, що так жорстоко повелася зі мною, озлоблюватись... Не знаю, що було б із моїм життям, і як склалась би моя доля, якби священник не вклав тоді мені до

рук «Закон Божий», «азів» якого я не знала, хоч, як і більшість моїх ровесників, вважала себе віруючою людиною... Відкрила книгу, а в ній – Слова, потрібні саме сьогодні, саме мені. З того часу почався відлік мого нового життя, моїх нових поглядів, переконань. І це тільки тепер, коли півдороги вже пройдено. Найперше, що я відчула – сором за життя, яким жила, а ще – нестримне бажання надолужити втрачене й застерегти інших від помилок, які робила сама.

Тому-то дуже важливо допомогти людині з дитинства усвідомити, що абсолютні вічні людські цінності, вистраждані тисячоліттями й закріплені у християнському релігійному вченні,

мають бути основним орієнтиром у житті.

З давніх-давен відомо, що не все те золото, що блищить, і матеріальне ніколи не змінить духовного. Тому й мусимо дбати, аби не замулилися з часом криниці джерельно чистих дитячих душ, щоб не зникли на землі собори духовності, щоб не тільки спорудами й маєтками пишалися українці, а й силою духу...

Нехай допоможе вам Господь у вихованні підростаючого покоління у вічній істині, правді й любові Божій.

З повагою

Наталія ТХОРЖЕВСЬКА,
парафіянка

Свято-Юр'ївського храму
в с. Дубове Ковельського району.

ВІТАННЯ

Храмові свята:

церква Казанської ікони Божої Матері в с. Баківці Луцького районного благочиння (настоятель – священник Георгій Лагановський);

церква Казанської ікони Божої Матері в с. Бубнів Володимир-Волинського благочиння (настоятель – священник Василь Мавдрі);

церква Дмитрія Солунського в Луцьку (настоятель – протоієрей Роман Романів);

церква Дмитрія Солунського в с. Жорнище Ківерцівського благочиння (настоятель – священник Мар'ян Береза);

церква Дмитрія Солунського в с. Загаї Луцького районного благочиння (настоятель – священник Олег Корчинський);

церква Дмитрія Солунського в с. Заставне Іваничівського благочиння (настоятель – священник Степан Пилип);

церква Дмитрія Солунського в Ковелі (настоятель – протоієрей Анатолій Александрук);

церква Дмитрія Солунського в с. Древені Іваничівського благочиння (настоятель – священник Віталій Савін);

церква Дмитрія Солунського в с. Знамирівка Ківерцівського благочиння (настоятель – священник Віталій Корніюк);

церква Дмитрія Солунського в с. Новосілки Горохівського благочиння (настоятель – священник Василь Ціко);

церква Дмитрія Солунського в с. Самійличі Шацького благочиння (настоятель – священник Михайло Цвинкилевич);

церква Дмитрія Солунського в с. Гать Луцького районного благочиння (настоятель – священник Роман Войнарівич);

церква Дмитрія Солунського в с. Білін Володимир-Волинського благочиння (настоятель – священник Михайло Гладій);

церква Параскеви-П'ятниці в с. Милатин Іваничівського благочиння (настоятель – священник Василь Корецький);

церква Параскеви-П'ятниці в с. Литовеж Іваничівського благочиння (настоятель – священник Василь Васильків);

церква Параскеви-П'ятниці в с. Дольськ Турійського благочиння (настоятель – священник Ярослав Ковальчук);

церква Параскеви-П'ятниці в с. Котів Ківерцівського благочиння (настоятель – священник Михайло Савка);

церква Параскеви-П'ятниці в с. Чаруків Луцького районного благочиння (настоятель – протоієрей Ігор Скиба);

церква Параскеви Сербської в с. Затурці Локачинського благочиння (настоятель – священник Василь Кравець).

Висвята:

іподиякон Ярослав Литвин 4 вересня рукоположений на диякона, а 22 вересня – на священника.

Нагороди:

священник Микола Гаківник (настоятель храму архістратрига в с. Конюхи Локачинського благочиння) 19 серпня нагороджений камілавром;

священник Віктор Возняк (настоятель храму архістратрига Михайла в Любомлі) 18 вересня нагороджений набедреником;

священник Іван Оринчак (настоятель храму св. Миколая в с. Колодяжне Ковельського районного благочиння) 18 вересня нагороджений набедреником;

священник Роман Нестер (настоятель храму Покрови Пресвятої Богородиці в с. Крупа Луцького районного благочиння) 21 вересня нагороджений камілавром.

Урочистості:

Волинська духовна семінарія 23 жовтня, на свято Всіх волинських святих, проводить актовий день.

Владика Михаїл, управління єпархії та редакція часопису щиро сердечно вітають церковні громади з храмовими святами, керівництво, викладачів та вихованців семінарії – з активним днем, а священників – з вагомими життєвими подіями!

ОГОЛОШЕННЯ

23 жовтня – паломництво до святинь Володимира-Волинського: собор і монастир Різдва Христового – Юр'ївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимненський монастир. Зголошуватися до 22 жовтня. Виїзд о 7.00 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення о 21.00. Вартість поїздки 18 грн.

27 жовтня – паломництво до Миколаївського монастиря в Жидичині (Ківерцівський р-н). Зголошуватися до 26 жовтня. Виїзд о 18.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – о 21.00. Вартість поїздки 3 грн.

29 жовтня – паломництво до святинь Рівненщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (мироточива ікона) – монастир у Межиріччі (чудотворна ікона) – джерело св. Миколая в Гільчі – монастир у Городку (чудотворна ікона, частина гробу Богородиці). Зголошуватися до 28 жовтня. Виїзд о 6.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення о 23.00. Вартість поїздки 25 грн.

5 листопада – паломництво до почаївських святинь: Почаївська лавра – лаврський скит – монаше кладовище – джерело праведної Анни. Зголошуватися до 4 листопада. Виїзд о 6.30 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 22 грн.

12 листопада – паломництво до святинь Києва: Печерська лавра – Введенський монастир – Видубицький монастир – Іонівський монастир – Михайлівський Золотоверхий монастир – Володимирський собор (Патріарша Служба). Зголошуватися до 11 листопада. Виїзд 11 листопада о 23.00 від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Повернення – 12 листопада о 23.30. Вартість поїздки 70 грн.

У всі поїздки необхідно мати з собою посуд для води і (за бажанням) одяг для занурення у воду. Докладніша інформація та реєстрація – за тел. (03322) 5-42-50.

Виконуємо реставрацію, позолоту, посріблення євхаристійних наборів: чаш, дискосів, лжиць і т. ін. Тел. (050) 660-53-19.

ОФІЦІОЗ

Збори благочинних

В управлінні єпархії під головуванням єпископа Михаїла відбулися збори благочинних, на яких розглядалися різноманітні питання єпархіального життя. Обговорювалися проблеми й перспективи викладання християнської етики в загальноосвітніх школах, питання розвитку єпархіального часопису, інформаційно-комунікативні проблеми єпархії, упорядкування статистичної роботи. Йшлося також про порядок передачі парафіяльних реліквій музеям, вирішення деяких літургійно-обрядових питань тощо. Як результат зібрання, преосвященний видав низку доручень, якими благочинні зобов'язувалися вирішити поточні проблеми в своїх благочиннях.

Протоієрея Сергія Кушніра призначено священником храму Преображення Господнього в Луцьку (нижньої церкви кафедрального собору Святої Трійці) (указ №110 від 12 вересня 2005 р.).

Священника Андрія Нижника призначено настоятелем храму архістратрига Михаїла в с. Кругель і храму Воздвиження Хреста Господнього в с. Нові Кошари Ковельського районного благочиння (указ №112 від 16 вересня 2005 р.).

Священника Миколу Щомака звільнено від обов'язків настоятеля храму св. Пантелеймона в с. Відуди Турійського благочиння (указ № 113 від 19 вересня 2005 р.).

Священника Анатолія Зарембу звільнено від обов'язків священника храму св. Іллі в Ратному (указ № 114 від 19 вересня 2005 р.) і призначено настоятелем храму архістратрига Михаїла в с. Мельники-Рицицькі Ратнівського благочиння (указ № 115 від 19 вересня 2005 р.).

Протоієрея Михайла Макаруху звільнено від обов'язків настоятеля храму свв. Петра й Павла в Ковелі (указ № 117 від 26 вересня 2005 р.).

Священника Олександра Доброскока звільнено від обов'язків священника храму Святої Трійці в Маневичах (указ № 116 від 26 вересня 2005 р.) й призначено настоятелем храму свв. Петра й Павла в Ковелі (указ № 118 від 26 вересня 2005 р.).

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях! Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку!

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ
часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату
Передплатний індекс: 91241
Засновник і видавець:
Управління Волинської єпархії Української
Православної Церкви Київського Патріархату.
Адреса редакції: 43025, м. Луцьк,
Градний узвіз, 1. Тел./факс: (0332) 722182
pres-sluzhba@ukr.net

Свідоцтво про державну реєстрацію:
ВЛ №219 від 03.08.2004 р.
Віддруковано у МП «Зоря».
м. Луцьк, пр-т Волі, 2, тел.: 8 (03322) 46038
Наклад: 4500. Ціна договірною.
Зам. № 832 від 18.10.2005 р.

Головний редактор Андрій ГНАТЮК
Редакційна колегія:
Прот. Віталій СОБКО (заступник головного редактора), свящ. Андрій РОТЧЕНКОВ (редактор дитячої сторінки), Ірина ДАЦЮК (художній редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор), Михайло ТРОЦЬОК (верстка, ТЗОВ «ІНЦІАЛ»), Галина МЕЛЬНИК (набір).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього є обов'язковим. Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.